

ВЕРБАЛЬНЕ І НЕВЕРБАЛЬНЕ СПІЛКУВАННЯ У ПРОСТОРИ КОМУНІКАЦІЇ

Вінницький національний технічний університет

Анотація

У статті досліджено вербальне та невербальне спілкування.

Ключові слова: вербальне спілкування, невербальне спілкування, комунікація

Abstract

The article examines verbal and nonverbal communication.

Keywords: verbal communication, nonverbal communication, communication.

Вступ

У просторі комунікації відбувається творення суспільства, зв'язків між окремими його ланками, що забезпечує спілкуванню (та його засобам) чільне місце серед чинників існування суспільного устрою. Саму ж комунікацію можна визначити, як процес взаємодії, за якої відбувається обмін інформацією в процесі вербального і невербального спілкування.

Результати дослідження

Вербальне спілкування – спосіб передачі інформації шляхом свідомого застосування людської мови. Для успіху цього процесу необхідною умовою є високий ступінь розуміння ситуації всіма учасниками комунікативного процесу. Тобто для порозуміння комунікант та комунікат повинні мати однаковий рівень володіння мовою та базові знання з обговорюваної теми, щоб передавати і сприймати повідомлення з мінімальними втратами сенсу. [1]

Невербальне спілкування – здебільшого підсвідомий процес безсловесної передачі інформації, організації взаємодії, формування образу та думки про співрозмовника. Особливістю цього виду комунікації є те, що на відміну від вербальних засобів, які є зрозумілими лише групам, що володіють однією мовою, несловесні засоби (жести, міміка, дистанція) переважно зрозумілі для різнопланових груп.

Результати досліджень свідчать, що історично мова жестів передувала словесній формі.

Австрійський дослідник мови тіла Алан Піз стверджує, що за допомогою слів передається лише 7% інформації, за допомогою звукових засобів (тон голосу, інтонація) – 38%, а за допомогою інших засобів (міміка, жести, пози) – 55%. Можна припустити, що для досягнення цілей комунікативного процесу, варто зосередитися на зчитуванні та передаванні саме невербальних сигналів. Тому сьогодні існують методики використання невербальних елементів для досягнення цілей в маркетингу і продажах.

Проте, незважаючи на очевидне переважання невербальних засобів, які використовує людина, у процесі комунікації, більшу інформативність усе ж мають вербальні засоби. Тому цей вид спілкування має велику цінність у ділових стосунках, де співрозмовники прагнуть «витиснути» найбільше користі з якомога меншого проміжку часу. [2]

Найважливішими функціями мови є:

- комунікативна (мова як засіб ведення спілкування і умова порозуміння між людьми);
- номінативна (мова як спосіб давати назву різним предметам та явищам)
- пізнавальна (мова як необхідна умова пізнання світу і накопичення людського досвіду);
- мислетворча (мова як засіб людського мислення, творення, оформлення і вираження думки).

Отже, мова дозволяє людині вести зовнішню (обмін інформацією з оточуючими) та внутрішню (спілкування з собою) комунікацію.

Безсловесна комунікація включає такі основні блоки:

- оптико-кінетичні;
- паралінгвістичні (тональність голосу) й екстралінгвістичні (темп, паузи тощо);
- організацію простору і часу комунікативного процесу;
- візуальний контакт.

Невербальні засоби спілкування доповнюють й уточнюють вербальну форму комунікації. Наприклад, якщо час від часу партнери поглядом повідомляють одне одного, що уважно слухають, то це стимулює подальшу бесіду. [2]

Особливу цікавість серед характеристик невербального спілкування представляє міжособистісний простір. За цим показником можна оцінити тісність стосунків між людьми.

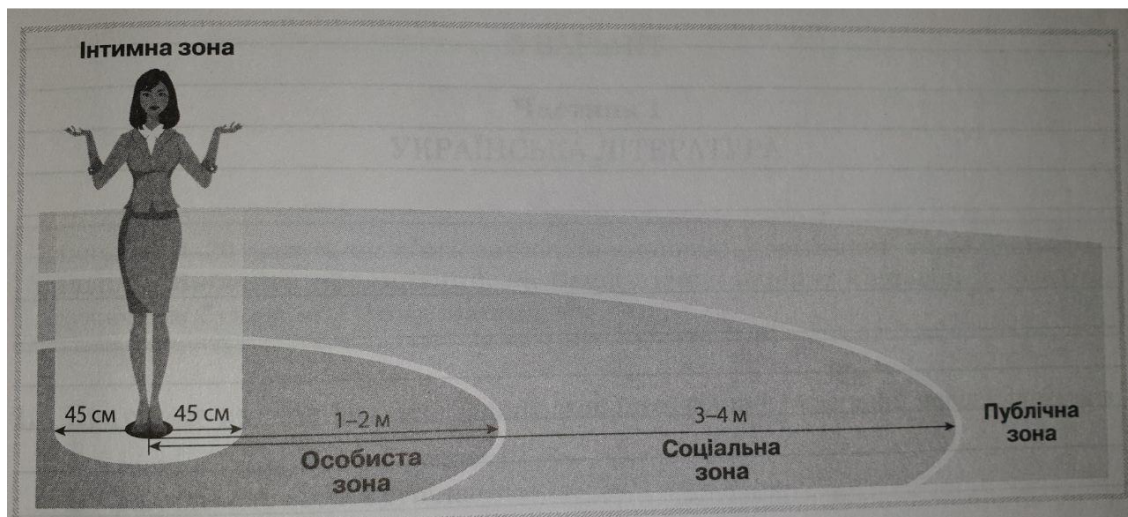

Рисунок 1- Зони міжособистісного простору

У найближчу, інтимну зону, допускаються ті, з ким ми маємо тісний емоційний контакт, а соціальна зона призначена для спілкування з незнайомими чи малознайомими людьми. Тут також прослідковується зв'язок між вербальними та невербальними засобами: для різних зон спілкування доступні різні рівні лексичних засобів – від пестливих та емоційно-забарвлених слів до термінів, притаманних діловому мовленню.

Висновки

Вербальні та невербальні засоби реалізуються в різних сферах комунікативного процесу, несуть різну інформативну та емоційну цінність. Але незважаючи на це, є невіддільними один від одного, бо лише об'єднавши всі ці засоби в єдине ціле, вдасться отримати повноцінну картину світу.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Денисюк С. Г. «Комунікологія» : навчальний посібник .Вінниця : ВНТУ, 2015. 102 с.
2. Бабинець М.М. «Вербальні і невербальні засоби спілкування в менеджменті»: монографія .Одеса: «Гельветика», 2017. 430с.

Ляшок Карина Русланівна— студентка групи МВКД-19б, факультет менеджменту та інформаційної безпеки, Вінницький національний технічний університет, Вінниця, e-mail: karishaaa19@gmail.com

Науковий керівник: **Корнієнко Валерій Олександрович** — канд. іст. наук, докт. політ.наук, завідувач кафедри суспільно-політичних наук, Вінницький національний технічний університет, Вінниця, e-mail: valkorney1958@gmail.com

Karyna Liashok P.— Faculty of Management and Information Security, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia, email : karishaaa19@gmail.com

Supervisor: **Kornienko Valeriy O.** - Cand. ist. Science, Dr. Political Science, Head of the Department of Social and Political Sciences, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia, e-mail: valkorney1958@gmail.com